

Program LIFE u Hrvatskoj

Činjenice i brojke

Putem programa LIFE sufinancirano je 28 projekata u Hrvatskoj pod koordinacijom preko 19 korisnika, s ulaganjem ukupne vrijednosti od 40,5 milijuna EUR, u kojem je Europska unija sudjelovala s 24 milijuna EUR.

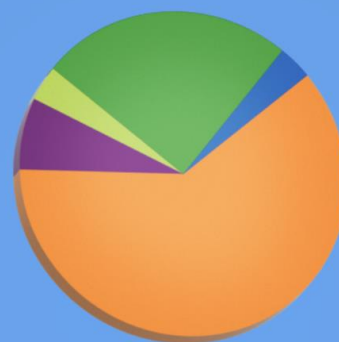
Program LIFE je financijski instrument Europske unije namijenjen financiranju projektnih aktivnosti na području zaštite okoliša i klime. Postoji od 1992. godine i putem njega sufinancirano je više od 5500 projekata u cijeloj EU i trećim zemljama te angažirano preko 12 milijardi EUR i osigurano preko 5 milijardi EUR za zaštitu okoliša i klime. Program LIFE u potpunosti pridonosi ciljevima europskog zelenog plana.

Proračun programa LIFE za razdoblje od 2021. do 2027. godine iznosi 5,4 milijardi EUR.

Obuhvaća sljedeće potprograme (*):

- **Zaštita prirode i biološka raznolikost**
- **Kružno gospodarstvo i kvaliteta života**
- **Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama**
- **Prijelaz na čistu energiju** (prvi poziv za dostavu prijedloga projekata u 2021.) (**)

28 LIFE PROJECTS (SINCE 1992)

	Nr of projects
Nature & Biodiversity	7
Circular Economy & Quality of Life	1
Climate Change Mitigation & Adaptation	2
Others - NGOs, Preparatory, Technical Assistance	17
Clean Energy Transition	1

INVESTMENT IN LIFE PROJECTS IN CROATIA (€ million)

	TOTAL INVESTMENT	EU CONTRIBUTION
ALL LIFE projects	40.5	24
Nature & Biodiversity	20	12.5
Circular Economy & Quality of Life	1.8	0.9
Climate Change Mitigation & Adaptation	8.4	3.8
Others - NGOs, Preparatory, Technical Assistance	10.2	7
Clean Energy Transition	0.2	0.1

(*) Prošli i zatvoreni projekti označeni su u ovom dokumentu novom nomenklaturom programa LIFE za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

(**) Novi CET potprogram sastoji se uglavnom od višedržavnih projekata i svi su sudionici uključeni u brojke

LIFE Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama

Program LIFE Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama podržat će aktivnosti koje pomažu u provedbi okvira energetske i klimatske politike do 2030. godine i ispunjavanju obveza Europske unije prema Pariškom sporazumu o klimatskim promjenama. Projekti u okviru ove komponente pridonijet će klimatski održivom gospodarstvu utemeljenom na obnovljivim izvorima energije. U okviru ove komponente, strateški integrirani projekti (SIP) će na regionalnoj, multiregionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini provoditi ekološke ili klimatske strategije ili akcijske planove koje su razvila tijela država članica i koje zahtijeva specifično zakonodavstvo ili politika Unije u području zaštite okoliša, klime i resursa. Ovi projekti će također osigurati uključenost dionika i promicanje koordinacije i angažiranja najmanje još jednog EU, nacionalnog ili privatnog izvora financiranja.

Do danas su u Hrvatskoj u okviru komponente Klimatske promjene sufinancirana dva projekta koja su u tijeku, s ulaganjem ukupne vrijednosti od 8,4 milijuna EUR, u kojem je Europska unija sudjelovala s 3,8 milijuna EUR.

Cilj projekta LIFE CROLIS jest razviti i provesti usklađeni model podataka o praćenju tla koji omogućuje integraciju i obradu podataka o pokrovu zemljišta (LC), korištenju zemljišta (LU) i upravljanju zemljištem iz različitih izvora podataka. Glavni cilj projekta LIFE4GREENBROADBAND je povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u elektroničkim komunikacijskim mrežama u Hrvatskoj kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova.

LIFE Prijelaz na čistu energiju

Nadovezujući se na programe Inteligentna energija - Europa (2003.-2013.) i Horizon 2020. Energetska učinkovitost (2014.-2020.), potprogram LIFE Prijelaz na čistu energiju nastavlja s izradom EU politika u polju održive energije. Cilj mu je olakšati prijelaz prema energetske učinkovitom, klimatski neutralnom i otpornom gospodarstvu utemeljenom na obnovljivim izvorima energije diljem Europe.

Potprogram LIFE Prijelaz na čistu energiju podržava projekte u sljedećih pet područja intervencije:

- 1) izgradnja nacionalnog, regionalnog i lokalnog okvira za politike koje podržavaju prijelaz na čistu energiju;
- 2) ubrzavanje dostupnosti tehnologija, digitalizacija, nove usluge i poslovni modeli te poboljšanje povezanih profesionalnih vještina na tržištu;
- 3) privlačenje privatnih ulaganja za održivu energiju;
- 4) potpora razvoju lokalnih i regionalnih investicijskih projekata;
- 5) uključivanje i osnaživanje građana u prijelazu na čistu energiju.

Hrvatska do danas sudjeluje u jednom projektu sufinanciranom u okviru ove aktivnosti. Globalni institut za zeleni rast sudjeluje u projektu ENERGATE. Ukupna investicija iznosi 0,2 milijuna eura, od čega EU doprinosi s 95 %.

LIFE Zaštita prirode i biološka raznolikost

Područje Zaštita prirode i biološka raznolikost uključuje potporu standardnim akcijskim projektima za razvoj, primjenu i promicanje najbolje prakse na području zaštite prirode i biološke raznolikosti, kao i „Strateške projekte za prirodu” (SNAP). Ovi novi projekti podupiru postizanje ciljeva Unije na području zaštite prirode i biološke raznolikosti provedbom koherentnih programa djelovanja u državama članicama kako bi se ti ciljevi i prioriteti integrirali u druge politike i instrumente financiranja, uključujući koordiniranu provedbu prioriternih akcijskih okvira usvojenih u skladu s Direktivom 92/43/EEZ.

EU je do danas u okviru komponente LIFE Zaštita prirode i biološka raznolikost sufinancirala sedam projekata u Hrvatskoj, osiguravši 20 milijuna EUR od ukupno uloženi 12,5 milijuna EUR.

Zatvoreni projekt LIFE EUROTURTLES ima za cilj poboljšanje statusa zaštite i očuvanja populacije dviju prioriternih vrsta morskih kornjača (želvi) u Europskoj uniji, glavate želve i zelene želve. U okviru ove komponente u tijeku su četiri projekta. Projekt DRAVA LIFE prva je inicijativa međusektorske suradnje i integriranog upravljanja usmjerena na hrvatske rijeke. Njen je cilj primjena EU direktiva (npr. direktiva o vodama, poplavama, pticama i staništima) radi rješavanja problema riječnih ekosustava. Projekt LIFE EUROTURTLES ima za cilj poboljšanje statusa zaštite i očuvanja populacije dviju prioriternih vrsta morskih kornjača (želvi) u Europskoj uniji, glavate želve i zelene želve. Projekt LIFE Artina pomoći će u određivanju morskih područja posebne zaštite u Hrvatskoj te izradi popisa predloženih područja posebne zaštite i predloženih mjera upravljanja njima. Projekt Dinara back to LIFE ima za cilj zaštitu i obnovu suhih travnjačkih staništa i njihovih karakterističnih vrsta u mreži staništa Natura 2000 planinskog masiva Dinare u Hrvatskoj. Cilj najnovijega projekta za koji je odobreno sufinanciranje LIFE CONTRA *Ailanthus* jest uspostava kontrole nad invazivnom stranom vrstom *Ailanthus altissima* (pajasen) u Hrvatskoj. Cilj projekta LIFE SUPport je poboljšati uvjete razmnožavanja i preživljavanja posljednje preostale populacije bjeloglavih supova u Hrvatskoj, koja se nalazi na Kvarnerskim otocima. LIFE for Mauremys ima za cilj obratiti pažnju na sve poznate pokretače smanjenja balkanske kornjače na 5 Natura 2000 područja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, dom svih poznatih hrvatskih populacija.

Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

Aktivnosti koje se podupiru u okviru komponente Kružno gospodarstvo i kvaliteta života pomoći će u postizanju glavnih ciljeva politike Europske unije, kao što su prijelaz na kružno gospodarstvo te zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša i života. U okviru ove komponente, strateški integrirani projekti (SIP) će na regionalnoj, multiregionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini provoditi ekološke ili klimatske strategije ili akcijske planove koje su razvila tijela država članica i koje zahtijeva specifično zakonodavstvo ili politika Unije u području zaštite okoliša, klime i resursa. Ovi projekti će također osigurati uključenost dionika i promicanje koordinacije i angažiranja najmanje još jednog EU, nacionalnog ili privatnog izvora financiranja.

U okviru ove komponente [prijašnja komponenta LIFE Okoliš i učinkovitost resursa i Upravljanje i informacije na području okoliša] do danas je u Hrvatskoj sufinanciran jedan projekt, s ulaganjem ukupne vrijednosti od 1,8 milijuna EUR, u kojem je Europska unija sudjelovala s 0,9 milijuna EUR.

Sveukupni cilj zatvorenog projekta LIFE.SU.SA.FRUIT bila je izrada, primjena i dokazivanje ekonomski održive strategije za provedbu integrirane kontrole nametnika (IPM) u voćnjacima i proizvodnji voća nakon berbe u tipičnim hrvatskim i talijanskim poljoprivrednim ekosustavima, i to promicanjem pristupa smanjene upotrebe kemikalija. Projekt je koordinirao Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Kako saznati više o programu LIFE i projektima iz programa LIFE?

- Posjetite [web mjesto programa LIFE](#) i [bazu podataka projekata LIFE](#)

- Pratite program LIFE na društvenim mrežama:

- Prijavite se na [program LIFE](#) i elektronički bilten (newsletter) [CINEA Clean Energy](#)

- **Kontaktirajte nacionalnu kontakt točku za Hrvatsku:**

Ime: Nikolina PETKOVIC GREGORIC, Head of Service for EU Affairs
Adresa: Radnička cesta 80
HR - 10 000 Zagreb
Croatia
Tel: +385 1 3717 209
E-pošta: nikolina.petkovic.gregoric@mingor.hr
life@mingor.hr
Web mjesto: [Website of the LIFE NCP](#)

- **Kontaktirajte nadzorni tim za Hrvatsku**

NEEMO EEIG TIMESIS
Adresa: Via Niccolini 7
I - 56017 San Giuliano Terme
Italy
Tel: +39 050 818800
E-pošta: timesis@neemo.eu

Projekti u tijeku iz programa LIFE Zaštita prirode i biološka raznovrsnost				
Naziv projekta	Broj projekta	Akronim projekta i poveznica na online sažetak	Web mjesto	Trajanje projekta
LIFE Artina – mreža za očuvanje morskih ptica na Jadranu	LIFE17 NAT/HR/000594	LIFE Artina	http://www.lifeargina.eu	09/2018 –> 08/2023
Planiranje upravljanja i obnova suhih travnjaka Dinare radi očuvanja biološke raznolikosti i podrške održivom razvoju	LIFE18 NAT/HR/000847	Dinara back to LIFE	https://dinarabacktolife.eu	01/2020 –> 07/2023
Uspostavljanje kontrole nad invazivnim stranim vrstama Ailanthus altissima (pajasen) u Hrvatskoj	LIFE19 NAT/HR/001070	LIFE CONTRA Ailanthus	https://lifeailanthus.hr/	01/2020 –> 07/2023
Osigurati budućnost bjeloglavim supovima u Hrvatskoj	LIFE21-NAT-HR- LIFE SUPport/10107421 2	LIFE SUPport	N/A	01/2023 –> 12/2027
Mauremys rivulata – očuvanje krovne vrste sredozemnih močvara Dubrovačko-neretvanske županije	LIFE21-NAT-HR- LIFE for Mauremys/101071 737	LIFE for Mauremys	N/A	10/2022 –> 09/2026

Projekti u tijeku iz programa LIFE Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama				
Naziv projekta	Broj projekta	Akronim projekta i poveznica na online sažetak	Web mjesto	Trajanje projekta
Hrvatski informacijski sustav o zemljištu	LIFE19 GIC/HR/001270	LIFE CROLIS	https://lifeprogramhrvatska.hr/hr/life-crolis-hrvatski-zemljsni-informacijski-sustav-life19-gic-hr-001270/	10/2020 –> 04/2024
Smanjenje emisije CO2 u elektroničkoj komunikacijskoj mreži sustavom slobodnog hlađenja i solarnim panelima	LIFE20 CCM/HR/001616	LIFE4GREENBROADBAND	N/A	07/2021 –> 12/2024

Projekti tranzicije čiste energije u tijeku				
Naziv projekta	Broj projekta	Akronim projekta i poveznica na online sažetak	Web mjesto	Trajanje projekta
Platforma za agregaciju energetske učinkovitosti za održiva ulaganja	LIFE21-CET- MAINSTREAM- ENERGATE/101076 349	ENERGATE	N/A	01/2023 –> 06/2025